رشد قیمت گوشت گوسفند و گاو تورم آذر را بالا برد

دام‌های محترم! چرا گرانید؟

فرهیختگان

در روزهای گذشته مرکز آمار ایران داده‌های تورم مصرف‌کننده منتهی به آذرماه را منتشر کرد. طبق این گزارش، عدد شاخص کل در آذرماه به ۲۱۷ رسیده است که نسبت به ماه قبل ۲٫۹ درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه‌به‌نقطه)، ۴۰٫۲ درصد افزایش و در ۱۲ ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه)، ۴۴٫۴ درصد افزایش داشته است. این ارقام علاوه‌بر اینکه یک هشدار تورمی به دولت برای کاهش امیدها به تحقق هدف‌گذاری تورم ۳۰ درصدی تا پایان سال بوده، نشان می‌دهد درحالی‌که طی چندماه گذشته بازار اجاره مسکن محرک اصلی تورم ماهانه بوده، اما در آذرماه این میدان‌داری از آن اقلام خوراکی شده است. همچنین گزارش مرکز آمار ایران از تغییرات متوسط قیمت حدود ۵۰ قلم کالاهای خوراکی منتخب در مناطق شهری کشور نشان می‌دهد در آذر ۱۴۰۲ به جز گوجه فرنگی که جهش قیمت فصلی و نقطه‌ای را تجربه کرده (مشکلات مربوط به برداشت، بارندگی و سرما)، میدان‌دار افزایش قیمت‌ها در بین اقلام خوراکی طی دوره یک‌ساله (آذرماه ۱۴۰۱ تا آذرماه ۱۴۰۲) در دست اقلام خوراکی همچون گوشت گوسفندی با ۱۳۷ درصد افزایش قیمت، گوشت گاو با ۱۳۰ درصد، ماهی تن با ۱۱۴ و ماهی قزل‌آلا نیز با ۸۹ درصد بوده است. فعالان بازار می‌گویند قیمت مرغ که اتفاقا رشد آن نسبت به گوشت قرمز هم کمتر بوده، در دو ماه آتی روند کاهشی را تجربه خواهد کرد. اما وضعیت در بازار گوشت قرمز نسبتا پیچیده است.

گوشت و ماهی درصدر جهش قیمت‌ها

آخرین گزارش مرکز آمار ایران از وضعیت قیمت اقلام سفره خانوار در آذرماه نشان می‌دهد طی یک سال اخیر بالاترین رشد قیمت‌ها پس از گوجه‌فرنگی (که در یک ماه اخیر دچار نوسان فصلی شده)، مربوط به گوشت قرمز و ماهی است، به‌طوری‌که پس از رشد ۱۵۶ درصدی قیمت گوجه‌فرنگی در آذرماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته، قیمت گوشت گوسفندی طی دوره یک‌ساله ۱۳۷ درصد و قیمت گوشت گوساله یا گاو نیز ۱۳۰ درصد رشد داشته است. طی یک سال اخیر قیمت کنسرو ماهی تن ۱۱۴ درصد، ماهی قزل‌آلا ۸۹ درصد و هندوانه نیز ۸۵ درصد بوده است. قارچ با ۷۵ درصد، بادمجان با ۷۳، پسته با ۶۹، کدو سبز با ۶۸، کشمش پلویی با ۶۷، مرغ با ۵۷، خیار با ۵۳، موز با ۵۰، چای خارجی با ۴۸، شکر با ۴۶ و برنج خارجی با ۴۴ درصد، ازجمله اقلام سفره خانوار بوده‌اند که بیشترین جهش قیمت را در دوره یک‌ساله آذرماه ۱۴۰۱ تا آذرماه ۱۴۰۲ تجربه کرده‌اند. اما داده‌های مرکز آمار ایران نشان می‌دهد روغن نباتی جامد و روغن مایع با کاهش قیمت هفت درصد، برنج ایرانی با کاهش شش درصدی، سیب‌زمینی با کاهش پنج درصدی، ازجمله اقلامی بوده‌اند که در آذرماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته با کاهش قیمت روبه‌رو شده‌اند. قیمت ماکارونی طی یک سال منتهی به آذرماه امسال تنها پنج درصد، پیاز ۱۳ درصد، رب گوجه‌فرنگی ۱۵ درصد، عدس ۱۹ و لپه نیز ۲۱ درصد طی یک سال اخیر رشد قیمت داشته‌اند. درخصوص اقلامی همچون ماکارونی به نظر می‌رسد علاوه‌بر موضوع مجوز افزایش قیمت عامل مهم افزایش ناچیز قیمت (کمتر از تورم عمومی) مربوط به عدم افزایش قیمت آرد صنعتی بوده است، به‌طوری‌که در سال جاری دولت درحالی گندم را در هر کیلو ۱۵ هزار تومان از کشاورزان خریداری کرده که قیمت آرد صنعتی بدون تغییر از اردیبهشت ۱۴۰۱ و هر کیلو ۱۲ هزار تومان مانده است.

کاهش ۳۰ درصدی عرضه گوشت قرمز داخلی

گرچه مسئولان دولتی اظهارنظر رسمی درخصوص دلایل افزایش قابل توجه قیمت گوشت قرمز نداشته‌اند، اما آن‌طور که مسئولان بخش خصوصی می‌گویند، ازجمله دلایل مهم افزایش قیمت گوشت قرمز کاهش عرضه داخلی است. برای نمونه علی اصغر ملکی، رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی گفت: «هرچند گوشت وارداتی به چرخه بازار وارد شده و تا اندازه‌ای بازار را تعدیل کرده است اما پاسخگوی تقاضای بازار نیست. در ابتدای آذر تقاضا برای گوشت گوسفندی بالا رفت و همین افزایش تقاضا قیمت‌ها را رشد داد.» ملکی در ادامه گفت: «دام در ایران به تعداد کافی وجود ندارد و این امر امکان ورود دامدارها به نرخ‌گذاری را فراهم کرده است.» به گفته ملکی تنها درصورتی قیمت گوشت گوسفند پایین می‌آید که واردات آن افزایش یابد وگرنه جریان افزایش قیمت ادامه پیدا خواهد کرد. وی درباره دلایل کاهش عرضه گوشت قرمز در ایران گفت: «خشکسالی‌های سه سال گذشته سبب شده بسیاری از دامداران دام‌های مولد خود را راهی کشتارگاه کنند.» برخی دیگر از فعالان صنعت دامداری می‌گویند در دو سال اخیر در کنار حذف ارز ۴۲۰۰ که منجر به آزادسازی قیمت‌ها در بازار دام شد، مهم‌ترین دلیل رشد قیمت گوشت در بازار، خشکسالی‌های پی‌درپی و فشار هزینه‌های تولید به دامداران سنتی (دامداران ساکن روستاها که از مرتع استفاده می‌کنند) بوده که همین امر منجر به فروش دام مولد در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ شده و ردپای آن در کاهش فعلی عرضه دام به بازار دیده می‌شود. اما براساس داده‌های مرکز آمار نیز، مقدار عرضه ماهانه گوشت قرمز (وزن لاشه کشتارشده در کشتارگاه‌ها) روند کاهشی را به خود دیده است؛ به‌طوری‌که وزن لاشه قابل مصرف عرضه‌شده در کشتارگاه‌ها از ۵۰ تا ۵۷ هزار تن در خردادماه ۱۴۰۰ تا آذرماه ۱۴۰۱، به ۳۷ هزار تن در آبان امسال رسیده است. همچنین وزن لاشه قابل مصرف عرضه‌شده از سوی کشتارگاه‌های کشور از ۵۳٫۴ هزار تن در آبان سال گذشته با کاهش ۳۰٫۵ درصدی به ۳۷٫۱ هزار تن در آبان امسال رسیده است. گرچه این رقم شبیه به مقدار عرضه ماهانه سال ۱۳۹۹ است، اما فعالان بازار اصرار دارند که کاهش عرضه فعلی با سال ۱۳۹۹ متفاوت است.

عرضه گوشت قرمز ۶۶ هزار تن کمتر از ۸ ماهه ۱۴۰۱

براساس گزارش‌های وزارت جهادکشاورزی در هشت‌ماهه امسال ۵۹ هزار تن گوشت قرمز به قیمت ۳۱۵ میلیون دلار وارد کشور شده که به‌لحاظ وزنی رشد ۳۲ درصدی و به‌لحاظ ارزش رشد ۱۴۳ درصدی داشته است. در نگاه اول ظاهرا امسال وضعیت عرضه گوشت در کشور بهتر شده است، اما تجمیع تولید داخل و واردات گوشت قرمز نشان می‌دهد وضعیت به گونه دیگری است، به‌طوری‌که در هشت‌ماه مجموع عرضه تولید داخل در کشتارگاه‌های کشور نزدیک به ۳۳۱ هزار تن بوده که ۹۲٫۴ هزار تن کمتر از مقدار عرضه‌شده در هشت ماه سال گذشته است. همچنین با اضافه کردن واردات، رقم کلی عرضه گوشت قرمز (واردات + تولید داخل) حدود ۳۹۰ هزار تن بوده که ۶۶ هزار تن معادل ۱۴٫۵ درصد کمتر از مدت مشابه سال گذشته است.

قیمت مرغ در مسیر کاهشی است

داده‌های مرکز آمار ایران در آذرماه نشان می‌دهد قیمت هر کیلو مرغ به ۹۰ تا ۹۵ هزار تومان رسیده است. این مقدار رشد ۵۷ درصدی را نسبت به آذرماه سال گذشته نشان می‌دهد. البته این آمار مربوط به میانگین آذرماه بوده و طی یک هفته اخیر در برخی مناطق تهران و برخی استان‌ها قیمت مرغ در هرکیلو به بیش از ۱۰۰ هزار تومان هم رسیده است. فعالان بازار طیور می‌گویند در ماه‌های گذشته اتفاقاتی رخ داده بود که کار را به اینجا رساند اما حالا وضعیت جوجه‌ریزی و همچنین میزان واردات نهاده‌های دامی بسیار بهتر شده و باید شاهد کاهش قیمت‌ها و کاهش نوسان قیمت در این بازار باشیم. رضا مبصری، عضو انجمن تولیدکنندگان زنجیره گوشت مرغ کشور در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گفت: «دو ماه قبل بود که با مسائلی در زمینه جوجه‌ریزی و نهاده‌ها روبه‌رو بودیم؛ اثرات آن موضوع اکنون در بازار مشخص شده است. به بیان بهتر اثر اتفاقاتی که دو ماه قبل رخ داده است با توجه به طور دوره جوجه‌ریزی امروز در بازار مشاهده می‌شود. خوشبختانه اکنون اوضاع عرضه نهاده دام و طیور بهبود یافته و تقریبا می‌توان گفت مشکلات قبلی دیگر وجود ندارند. در دو ماه آتی با افزایش عرضه، روند نزولی قیمت گوشت مرغ و ایجاد تعادل در بازار را خواهیم داشت.» وی افزود: «زمانی که کالای جایگزین به شدت گران می‌شود تقاضا به سمت آن ماده غذایی که ارزان‌تر است می‌رود؛ برای مثال در ماه‌های اخیر به‌واسطه جهش قیمت‌ها در بازار گوشت قرمز، تقاضا از سمت گوشت قرمز به سمت گوشت مرغ حرکت کرده است (شکاف پنج تا شش برابری در قیمت گوشت و مرغ وجود دارد.) در حال حاضر قیمت گوشت مرغ در هر کیلو بین ۹۵ تا بیش از ۱۰۰ هزار تومان گزارش می‌شود اما انتظار می‌رود این میزان به حول و حوش ۸۰ هزار تومان برگردد. از سوی دیگر نیز وقتی پروتئین‌های گیاهی مثل نخود و لوبیا کمتر از ۸۰ هزار تومان برای هر کیلوگرم به فروش نمی‌رسند، تقاضا برای گوشت مرغ افزایش پیدا می‌کند. این افزایش تقاضا در کنار کاهش جوجه‌ریزی که در ماه‌های قبل رخ داده بود، اثرش را در دو یا سه هفته اخیر نشان داده اما پیش‌بینی می‌شود در بازه زمانی ۱۵ دی تا ۱۵ بهمن حتی ممکن است قیمت گوشت مرغ برای مصرف‌کننده به کمتر از ۸۵ تا ۸۶ هزار تومان در هر کیلو نیز برسد. از ابتدای امسال تاکنون بالغ بر ۱۴۴ میلیون قطعه جوجه‌ریزی را شاهد بودیم. از سوی دیگر نیز نهاده به قدر نسبتا کافی عرضه شده است. این آمار نشان می‌دهد بالغ بر ۲۵ تا ۳۰ هزار تن مازاد تولید نسبت به ماه‌های قبل خواهیم داشت. طبق گزارش‌های مرکز آمار میزان عرضه در آبان‌ماه ۱۷۸ هزار تن بوده است و پیش‌بینی می‌شود در این ماه به ۲۱۶ هزار تن برسد. انتظار می‌رود عرضه در دی‌ماه به‌تنهایی حدود ۲۰۵ هزار تن باشد. شایان ذکر است که میانگین ماهانه نیاز کشور حدود ۲۰۰ هزار تن است.»

برخی فعالان بازار طیور درخصوص رشد ۲۰ درصدی تولید گوشت مرغ می‌گویند کاهش مداخلات دولت در بازار طیور باعث شده تولیدکنندگان آزادی عمل بیشتری داشته باشند که این موضوع درنهایت منجر به افزایش عرضه و تعادل قیمت‌ها در بازار خواهد شد.

یورش خوراکی‌ها به هدف‌گذاری تورم

براساس گزارش‌های مرکز آمار ایران، در آذرماه تورم ماهانه به ۲٫۹ درصد رسید که ازجمله نرخ‌های بالا از فروردین ۱۴۰۲ تاکنون بوده است. تورم نقطه‌به‌نقطه نیز که از تیرماه امسال به زیر ۴۰ درصد رسیده بود، در آذرماه به ۴۰٫۲ درصد رسید. در آذرماه تورم سالانه به ۴۴٫۴ رسیده که کاهش نیم واحد درصدی نسبت به آبان داشته است. برخی از کارشناسان معتقدند ورود تورم نقطه‌ای به کانال ۴۰ درصدی در آذرماه، تحقق تورم هدف‌گذاری‌شده تا ۳۰ درصد تا پایان سال را با تردید روبه‌رو می‌کند اما بررسی جزئیات تورم در بخش‌های اصلی و برخی گروه‌ها و طبقات کالایی نیز نشان می‌دهد گرچه در ماه‌های گذشته بازار اجاره مسکن که ازجمله اقلام با ضریب اهمیت بالا در سبد خانوار بوده؛ تعیین‌کننده بزرگ و محرک اصلی تورم بود، اما در آذرماه اقلام خوراکی و آشامیدنی و دخانیات میدان‌دار تورم ماهانه و جهت کلی تورم عمومی بوده است، به‌طوری‌که در آذرماه درحالی شاخص کل ۲٫۹ درصد رشد داشته که تورم بخش خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها ۴٫۱ درصد، تورم ماهانه اقلام غیرخوراکی و خدمات ۲٫۳ درصد، تورم بخش اجاره ۳۶ درصد و تورم گوشت قرمز و گوشت ماکیان ۴٫۴ درصد بوده است. نگاهی به تورم ماهانه سه سال اخیر نشان می‌دهد تورم ماهانه گوشت قرمز و گوشت ماکیان علاوه‌بر جهش خرداد ۱۴۰۱ که به‌واسطه حذف ارز ۴۲۰۰ نهاده‌های دامی رخ داد، از دی ۱۴۰۱ تا مردادماه ۱۴۰۲ ازجمله اقلام با تورم بالا بوده است. در ماه‌های شهریور تا آبان تورم این بخش نهفته بوده و بار دیگر خود را در آذرماه به رخ کشیده است. آن‌طور که در ادامه می‌آید، افزایش قیمت در بازار گوشت مرغ به احتمال بالا (به اذعان فعالان حوزه طیور) کاهشی خواهد بود اما از وضعیت گوشت قرمز چندان اطلاعی در دست نیست؛ چراکه وضعیت این بخش بسیار متفاوت بوده است، از یک سو فعالان بازار می‌گویند با کاهش تقاضا و کاهش شدید قدرت خرید مردم، خریدها بسیار کمتر شده و بخشی از تقاضا به سمت گوشت وارداتی رفته است که به‌صورت ماهانه میزان واردات در حال افزایش است. از سوی دیگر نیز یک روند افزایشی در ماه‌های پایانی سال معمولا تجربه می‌شود که مشخص نیست در سال جاری نیز این موضوع رخ خواهد داد یا خیر. درمجموع کارشناسان هشدار می‌دهند با توجه به ماندگاری رشد اجاره‌بها و اتفاقات حوزه اقلام خوراکی، اولا این دو به ماندگاری تورم بالاکمک خواهد کرد و در سویی دیگر، بازندگان این دو بخش شوربختانه گروه‌های کم‌درآمد هستند که سهم اقلام خوراکی و اجاره مسکن در هزینه‌های آن نسبتا بالاست.

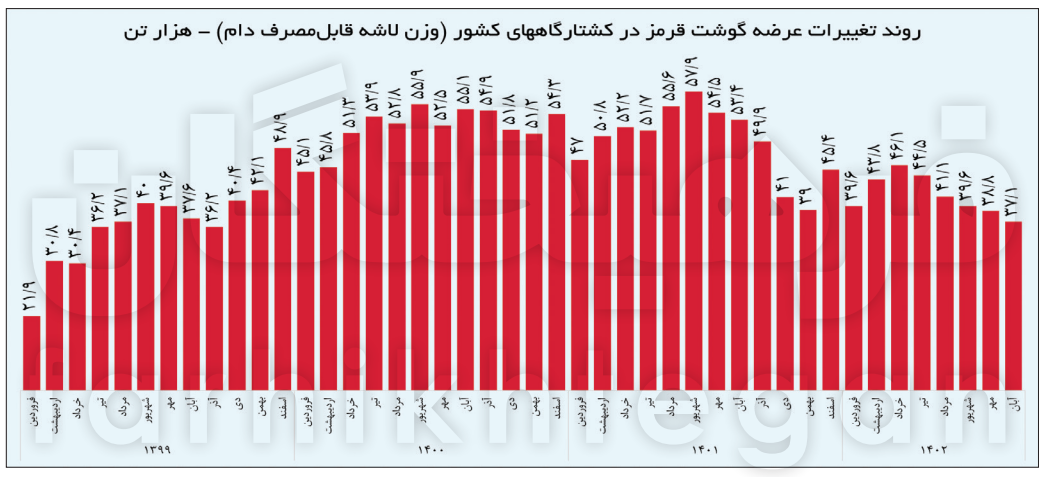

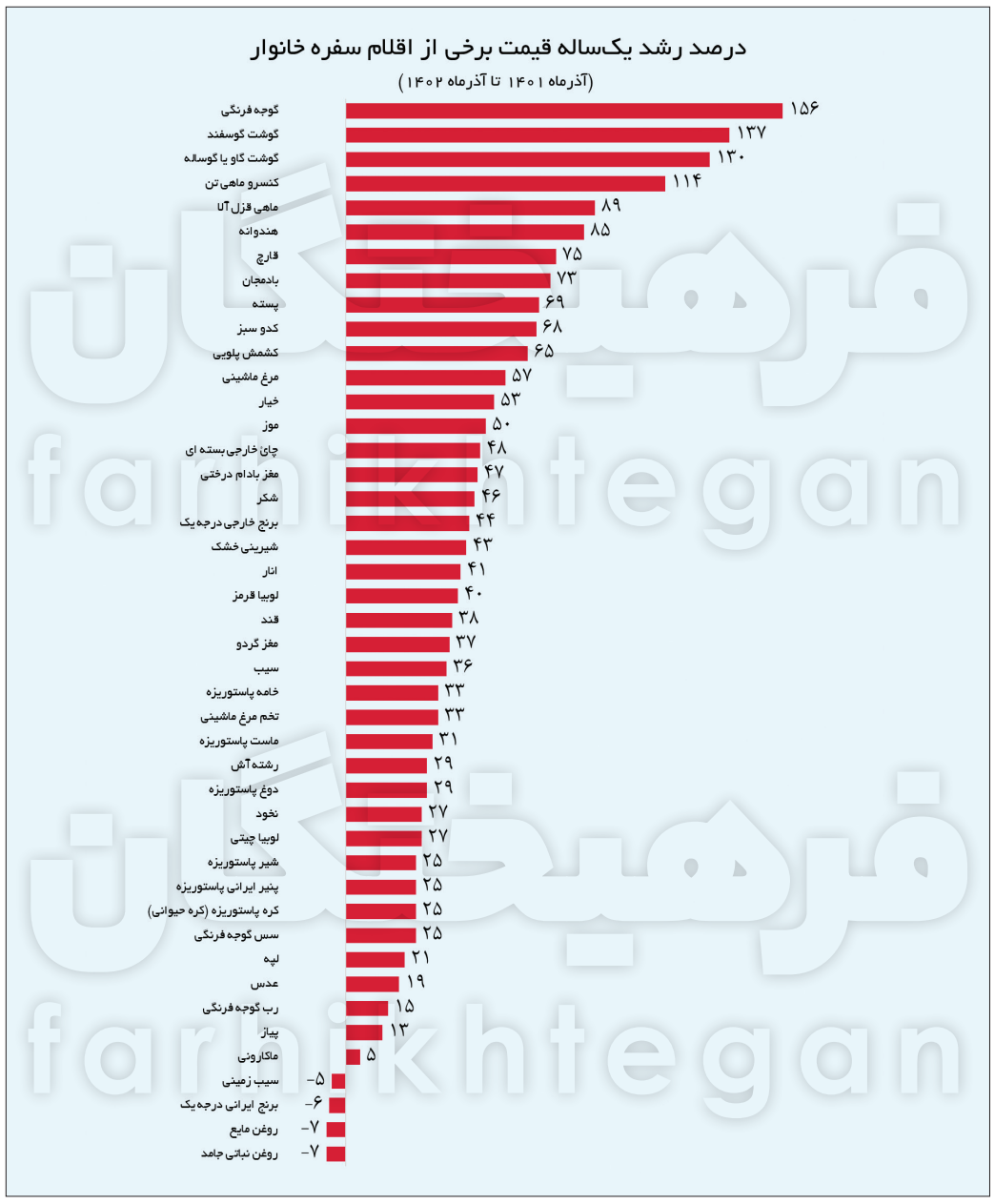

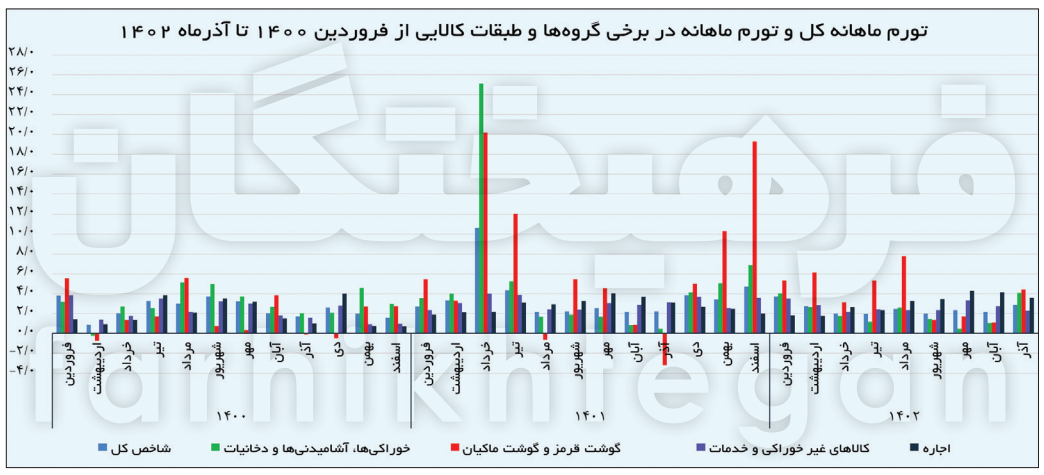

آینده را قربانی امروز نکنیم

مجتبی حمیدیان
مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی ایران

چند روز پیش بود که شرکت دانیلی ایتالیا کار احداث کارخانه آهن اسفنجی ۲٫۵ میلیون تنی را بیخ گوش ما و در بندر دقم کشور عمان آغاز کرد و بر اساس پیش‌بینی‌ها تا سال ۲۰۲۶ به بهره‌برداری می‌رسد. رصد مختصر تحولات صنعت آهن و فولاد در منطقه غرب آسیا و کشورهای همجوار، به‌خوبی برنامه‌های توسعه‌ای آنها را در این صنعت نشان می‌دهد. این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که صنعت آهن و فولاد در کشور ما با وجود همه پیشرفت‌های خوبی که در سال‌های گذشته داشته‌ایم، چشم‌انداز توسعه‌ای‌اش با اما و اگرهایی رو به رو شده است. بر این باورم با وجود همه چالش‌های پیش رو و محدودیت‌هایی که مدیریت بنگاه‌های اقتصادی با آن مواجه هستند، اگر به سمت سرمایه‌گذاری، اهداف توسعه‌ای و برنامه‌ریزی برای هوشمندسازی فرآیندهای تولید در کل زنجیره فولاد حرکت نکنیم، به چشم برهم‌زدنی دیگر بازیگران نوپای جهانی عرصه حضور قدرتمند در بازارهای مهم بین‌المللی را بر صنعت فولاد ایران تنگ می‌سازند.

این هشدار و پیش‌بینی توسعه و رشد تولید در صنعت فولاد منطقه و پیوستن بازیگران جدید به آن در حالی رخ می‌دهد که بسیاری از بنگاه‌های بزرگ داخلی این صنعت که نگاه آینده‌نگرانه دارند، برای اهداف توسعه‌ای خود فارغ از آنکه بتوانند در حوزه تامین مالی و سرمایه‌گذاری موفق باشند یا نه(؟!) با چالش‌های جدی رو به رو هستند.

به تعبیر کلام حضرت امیر(ع)، إِنْ سَمَتْ هِمَّتُکَ لِإِصْلاَحِ اَلنَّاسِ فَابْدَءْ بِنَفْسِکَ. بگذارید اصلا از خودمان و شرکت سنگ آهن مرکزی ایران شروع کنیم؛ در حدود دو سال گذشته، با وجود برجای ماندن میراثی از چالش‌ها و تنگناهای شدید اقتصادی که شرکت در آن قرار داشت، ما آینده را قربانی امروزمان نکردیم، سعی کردیم تا ضمن حفظ و بهبود وضع جاری شرکت و امور حقوقی و رفاهی کارگران زحمتکش، سند توسعه‌ای و پروژه‌های زیرساختی لازم را تدوین و همزمان اجرای آن را با ابزارهای نوین تامین مالی آغاز کنیم. شاید کمتر کسی باورش می‌شد در طول دو سال، در شرکتی که هم باید به سهامدارش (صندوق بازنشستگی فولاد با حدود ۱۰۰ هزار بازنشسته) متعهد می‌بود و هم با بدهی سنواتی مواجه بود و از طرفی یک شهرستان با جمعیت چند ده هزار نفری مطالبه توامان مسئولیت اجتماعی و توسعه و پیشرفت از آن داشتند، بتوان دوام آورد و بذر امید کاشت و نهال آن را مراقبت کرد تا جوانه بزند و طراوتش امروز دلبری کند و با وجود برخی سنگ‌اندازی‌ها، در شتاب بخشی به قطار پیشرفت دولت مردمی نیز نقش داشت.

تامین مستقل و پایدار برق از طریق احداث دو نیروگاه ۲۵ مگاواتی و دو پست برق اختصاصی برای شرکت، رفع موانع متعدد تولید و رکوردزنی کارخانه‌ها، انجام عظیم‌ترین باطله‌برداری در تاریخ شرکت از معادن برای رسیدن به خوراک مناسب و افزایش ۲۰۰ میلیون تنی ذخایر شرکت با در اختیار گرفتن حق بهره‌برداری از معادن جدید برای آیندگان، برای ما فقط و فقط یک معنا داشت؛ آینده و توسعه خط قرمز است و آن را نباید قربانی امروز کنیم. کاری که میسر نمی‌شد مگر با تلاش شبانه‌روزی تمام کارگران زحمتکش شرکت سنگ آهن مرکزی ایران و جوانان مومن و انقلابی که پای کار دشوار معدن و آهن و فولاد ایستاده‌اند.

در ابتدای این یادداشت، داشتم از دانیلی ایتالیا و کشور عمان و پروژه آهن اسفنجی‌شان می‌گفتم و حالا رشد آرام آرام کارخانه آهن اسفنجی خودمان را از دل خاک، تماشا می‌کنم؛ با دست خالی، ۱۵ درصد پیشرفت داشته است، پروژه‌ای که تکیه به توان مهندسان داخلی خودمان دارد و قبل از آهن اسفنجی آنها، ان‌شاءالله به بهره برداری می‌رسد و پرچم سه رنگ ایران اسلامی را بر فرازش با افتخار به تماشا می‌نشینیم.

شنبه ۹ دی ۱۴۰۲
شماره ۴۰۴۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

مدیرمسئول:
محمدامین ایمانجاتی
قائم‌مقام مدیرمسئول:
مسعود فروغی
سردبیر:
محمد زعیم‌زاده
تلفن وفکس:
۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
کدپستی:
۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
چاپ:
چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی:
خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری
روبه‌روی ساختمان بورس
ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم